

odbor voleb
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j.: MV-165096-1/V-2026
Praha, dle data elektronického podpisu

Zasílá se všem:

- obecním úřadům, úřadům městyse
- městským úřadům, magistrátům statutárních měst
- Magistrátu hlavního města Prahy
- úřadům městských částí/městských obvodů územně členěných statutárních měst
- úřadům městských částí hlavního města Prahy

Na vědomí:

- krajské úřady

Informace pro nově zvolené zastupitele související s výkonem jejich mandátu podle volebních zákonů

Úvodem si dovoluujeme poblahopřát všem, kteří ve volbách uspěli a získali mandát zastupitele ve Vaší obci.

Tímto dopisem chceme upozornit na některé změny v právní úpravě obsažené v zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), které nabyly účinnosti v průběhu roku 2026. Tyto změny totiž mohou mít vliv na postupy, které se mohou v průběhu volebního období ve Vaší obci realizovat.

I. Vzdání se mandátu člena zastupitelstva obce a vzdání se postavení náhradníka

S účinností od 1. ledna 2026 byla v § 55 odst. 2 písm. b) a c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí změněna pravidla pro podání rezignace na mandát člena zastupitelstva obce, která jsou nyní stejná bez ohledu na to, zda jde o starostu (primátora) nebo jiného člena zastupitelstva. Nově je možno také v rezignačním prohlášení uvést, ke kterému budoucímu dni se člen zastupitelstva mandátu vzdává.

Mandát (mimo jiné) zaniká

- dnem konání **zasedání zastupitelstva obce**, na kterém se člen zastupitelstva obce **osobně vzdá mandátu**; pokud vyjádří vůli vzdát se mandátu **k jinému pozdějšímu dni**, zaniká mandát tímto dnem, nebo
- dnem, kdy je obci doručeno **písemné vzdání se mandátu** člena zastupitelstva obce **obsahující jeho úředně ověřený podpis** (úředně ověřený podpis nelze nahradit osobním sepsáním rezignace na úřadě); pokud člen zastupitelstva obce vyjádří vůli vzdát se mandátu **k jinému pozdějšímu dni**, zaniká mandát tímto dnem; vzdání se mandátu lze učinit též **elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem** zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce.

Náhradník se podle § 57 odst. 1 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí může vzdát svého postavení písemně s úředně ověřeným podpisem (úředně ověřený podpis nelze nahradit osobním sepsáním rezignace na úřadě), nebo elektronicky s uznávaným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce. Postavení náhradníka zaniká dnem, kdy je rezignace doručena obci.

V případě, že vzdání se postavení náhradníka je obci doručeno v den, kdy již náhradníkovi vznikl mandát člena zastupitelstva obce podle § 56 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, platí, že jde o vzdání se mandátu člena zastupitelstva obce.

Vzdání se mandátu ani vzdání se postavení náhradníka **nelze vzít zpět**.

II. Konání doplňovacích voleb nebo nových voleb

Zákonem č. 70/2026 Sb., kterým se měnil zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, byl **zaveden nový institut tzv. doplňovacích voleb. Týká se obcí, v nichž se ve volbách volilo 5, 6, 7 nebo 8 zastupitelů.**

Pokud v těchto obcích dojde v průběhu volebního období **k poklesu počtu zastupitelů pod 5, ALE ne o více než polovinu** a nejsou náhradníci, **tak se konají doplňovací volby. V doplňovacích volbách se volí zastupitelé jen na uprázdněné mandáty. Zbylým zastupitelům mandáty nezanikají.** Pokud by však v těchto obcích **poklesl počet zastupitelů o více než polovinu** a nejsou náhradníci, **konají se nové volby, v nichž se znovu obsazují všechny mandáty.**

V obcích, v nichž se volilo 9 a více zastupitelů, se konají nové volby, jestliže v průběhu volebního období poklesne počet zastupitelů o více než polovinu a nejsou náhradníci.

Konání doplňovacích a nových voleb vyhláší minstr vnitra na návrh starosty obce zaslaný prostřednictvím krajského úřadu. Návrh je třeba zaslat do 30 dnů ode dne, ve kterém důvod vznikl.

Příklady

- *V obci se volilo 7 zastupitelů. Následně zanikne mandát 2 zastupitelům a nejsou náhradníci. Znamená to, že počet členů zastupitelstva se nesnížil o více než polovinu ani pod 5, tudíž se žádné volby nekonají a zastupitelstvo pokračuje v počtu 5.*
- *V obci se volilo 7 zastupitelů. Následně zanikne mandát 3 zastupitelům a nejsou náhradníci. Znamená to, že počet členů zastupitelstva se sice nesnížil o více než polovinu, ale klesl pod 5, tudíž se konají doplňovací volby, v nichž se budou obsazovat 3 mandáty. Zbylým 4 zastupitelům mandát nezaniká a pokračují v činnosti.*
- *V obci se volilo 7 zastupitelů. Následně zanikne mandát 4 zastupitelům a nejsou náhradníci. Znamená to, že počet členů zastupitelstva nejen že poklesl pod 5, ale současně se snížil o více než polovinu. V takovém případě se musí konat nové volby, v nichž se budou znovu obsazovat všechny mandáty a všem původně zbylým zastupitelům mandát dnem konání nových voleb zanikne.*
- *V obci se volilo 9 zastupitelů. Následně zanikne mandát 3 zastupitelům a nejsou náhradníci. Znamená to, že počet členů zastupitelstva se nesnížil o více než polovinu, tudíž se žádné volby nekonají a zastupitelstvo pokračuje v počtu 6. Následně se však vzdají mandátu další 2 zastupitelé a nejsou náhradníci. Znamená to, že původní počet 9 zastupitelů v důsledku postupných zániků mandátů klesl na 4, tedy se snížil o více než polovinu. V takovém případě se musí konat nové volby, v nichž se budou znovu obsazovat všechny mandáty a všem zbylým zastupitelům mandát dnem konání nových voleb zanikne.*

Lze doplnit, že zákon o obcích (č. 128/2000 Sb., § 90) současně omezuje některé kompetence zastupitelstva právě v situacích, kdy poklesne počet členů zastupitelstva obce o více než polovinu, popřípadě pod 5 a zastupitelstvo obce nemůže být doplněno z náhradníků.

III. Neslučitelnost funkcí

V návaznosti na zvolení členem zastupitelstva obce často vyvstávají otázky na neslučitelnost funkcí.

Základní informace k tomuto tématu jsou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva vnitra pod odkazem:

<https://mv.gov.cz/volby-referenda/neslucitelnost-funkci>

Dovolujeme si požádat obecní úřady, aby tyto informace sdílely se zvolenými zastupiteli.

Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec
ředitel